Ч. 189. Четвер 7 вересня (25 серпня) 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Справи парляментарні. — З Угорщини. — Поди в Росиї. — Зміст норвеского договору мирового.

З Відня доносять, що вчера розпочали ся там конференциї президента кабінету др. Ґавча з проводирями партий в Раді державній. Конференциї ті мають на цїли установлене програми робіт для соймів краєвих. Дальше, як зачувати, має президент кабінету дати проводирям партий поясненя що до ситуациї на Угорщині. В кругах правительственних уважають положене на Угорщині за того рода, що оно не вимагає конче скорого скликаня Ради державної. Коли проводирі партий по одержаню пояснень будуть також такої самої гадки, що й правительство, то насамперед відбуде ся сесия соймів краєвих, а відтак аж около падолиста буде скликана Рада державна.

Вчера перед полуднем відбуло ся в Будапешті засіданє екзекутивного комітету сполученої мадярскої опозиции і ухвалено одноголосно предложити коалициї, щоби поставила теперішне правительство в стан обжалованя і вибрала до зредаґованя підкомітет, зложений з Апонія, Банффі'го, Даранія, Зічіго, Васонія, Польонія і Голля. В справі реформи виборчої вибрано підкомітет зложений з послів: Андраші'го, Апонія, Банффі'го, Кошута і Зічіго. Комітет той має на найблизшім засіданю зложити звіт зі своєї роботи.

З Петербурга доносять, що в Баку вибухли знов дня 2 с. м. розрухи. Страйкуюча служба трамваєва стріляла до войска, котре покликано до служби трамваєвої. На войско завізване до заведеня спокою і порядку стріляно з вікон і дахів. На другий день був вже спокій. До 1 години в полудне сконстатовано, що згинуло: 8 Магометан, 3 Вірмени і 1 Росиянин. Ранені: 11 Вірмен, 7 Магометан, 2 Росияни і 1 комісар поліциї. Вечером розрухи знов повторили ся і прийшло до бійки з войском. — Не менше грізні були також дня 4 с. м. розрухи в Кишеневі, котрі вибухли підчас похорону якоїсь бідної жидівки, Леї Керцерман, котру убили якісь уличні волоцюги. За домовиною ішла велика маса людий, жидів і робітників Росиян. Поправді сказавши не були то ніякі розрухи, а що найбільше лиш якась велика демонстрация; але на демонстрантів кинулись нараз поліция і драґони та стали рубати шаблями і стріляти. Трупа кинено серед улиці, звідки єго опісля жиди забрали. Ранено дуже богато людий і відставлено до шпиталю і арештовано звиш 50 осіб.

З Варшави доносять, що новий ґен.-ґубернатор Скаллон внаслідок заходів директора інститута музичного, Еміля Млинарского, призволив на заведенє викладів в польскій мові. — Після часописи „Русь“, одними з перших предметів, які прийдуть на порядок дневний державної думи, буде усуненє пашпортів у нутрі держави, постанови о особистій свободі, улекшеня цензуральні і справа охорони робітників.

Париска ґазета „Matin“ одержала з Порсмес слідуючий начерк росийско-япаньского договору: На самім початку пригадує договір іменоване повновластників і стверджує, що межи ними прийшло до порозуміня. По тім вступі слідують поодинокі артикули і так:

Арт. 1. стверджує настанє мира і дружного порозуміня межи Росиєю а Японією. — В арт. 2 признає Росия перевагу інтересів Японців в Кореї. — В арт. 3 говорить ся о рівночаснім опорожненю Манджуриї. — В арт. 4 заявляє, що права Росиї на ляотуньскім півострові переходять на Японію. — Арт. 5 стверджує рівноуправненє всіх держав в Манджуриї. — Арт. 6 говорить о поділі зелізниці Кванчен. — В арт. 7 обовязує ся Росия і Японія перевести полученє зелізниці Кванчен. — Арт.

СЬВЯТА.

З мадярского — Франца Герцеґа.

Було то вже в пізній осени, коли в тіни блищить вже іней, хоч сонце не втратило ще своєї огріваючої сили.

На великім, пустім кладовищи стояла громадка чорно одітих людий довкола отвертого гробу. По найбільшій части були то мужчини, артисти і журналісти.

Сьвященик як раз скінчив молитву. Якийсь гладко виголений молодий чоловік перепихав ся поміж людий до гробу. Почав говорити надгробну бесіду. Лиш дехто знав єго. Говорив страшне фальшивим патосом, однако єго мягкий, оксамітний голос робив враженє: не один витирав зі зворушеня хусточку і обтирав очи.

Але Бан, той бородатий Бан, що до тепер глядів в чорну яму з німою розпукою, залив ся голосним плачем. Плакав як мала дитина.

І то скінчило ся. Кількох молодих людий пішло на другий конець кладовища, щоби там оглянути якийсь новий памятник, прочі шелестячи сухим листем каштанів ішли поволи довгою доріжкою до кладовищних воріт.

Один приятель повіз Бана до фіякра. Коли він вже сидів у возі, прибіг до него якийсь молодий дневникар і вхопив єго за обі руки.

— Я не мав ще нагоди — приймітъ моє сердечне співчутє!

— Моя бідна Ліда! — шептав Бан тремтячим голосом. — Она була така добра, така красна і чиста як сьвята.

З широко отвореними очима і з якимсь тупим виразом лиця дивив ся на приятеля, що коло него сидів, немов би хотів єго взяти за сьвідка, що говорить правду.

— Ліда була сьвята — сказав приятель зворушений.

* * *

Оповім вам о тій сьвятій.

То було в часі, коли Банови дуже зле поводило ся. Він так опустив ся, як може опустити ся хиба лиш артист. Єго образів не хотіли приймати на виставу, критика висьміяла єго, він сам почав сумнівати ся о своїм таланті. Якесь дивне лінивство підкосило крила єго ґенія. Він перестав працювати, нічого єго вже не обходило, занедбав дуже свою вінішність і ходив по улицях як ворог всього, що людске. Коли-ж єму вже не стало гроший, живив ся цілим тиждями лише кавою, що кельнери давали єму на кредит.

Щоби не слухати докорів своєї нетерпеливої господині за залеглий чинш, пересиджував нераз цілі ночи, як який волоцюга, на лавках в публичних огородах. Коли би єго мати, що мешкала в малім провінциональнім місточку, була бачила нужду свого сина, котрого в дитинстві так пестила, розвозила і хоронила перед кождим подувом вітру — то була би з жалю очи виплакала.

Одного дня війшла до єго робітнї Ліда. Ішла скоро, дрібними кроками і весела як звичайно. Страшенний нелад в хаті артиста аж налякав єї; она побігла до господині і вернула з мітлою. Приспівуючи і гомонячи обтерла з пороху образи на стінах і почала відтак переглядати порозкидані по робітни малярскі роботи.

— Який з тебе дурак! — сказала до Бана. — Тілько гроший лежить в твоїй хатї, а ти не маєш що їсти.

Она занесла кілька образів до склепу і продала їх. Вертаючи купила поживи і тютюну.

Зварила чаю, закурила циґаро і дмухнула Банови димом в лице.

— Чого ти хочеш від мене? — спитав маляр.

— Чиж маю дати тобі заморитись голодом?

Та Ліда знала цілий сьвіт артистичний столиці, почавши від професорів аж до наймолодших початкуючих смаровозів. Ніхто не знав, звідки она; мусїла походити з найбіднїйших верств, бо вдоволяла ся чим небудь, була все весела і трохи пуста. Одного дня з'явила ся в шинку, де сходили ся артисти, з кошиком цьвітів в руці, гарна як богиня і з усьмішкою на лици. Хто їй сподобав ся, тому зараз тикала, а з вілзливими поводила ся грубо. Артисти майже били ся о той прехороший модель і від того дня належала і она, так як богато иньших загадочних єств, до інвентаря малярскої робітнї.

Ліда лишила ся у Бана.

— Чому не малюєш?

— Що маю малювати?

Дівчина розпустила своє русяве волосє,

8 постановляє, що обі части тої зелізниці мають бути так адмінїстровані, щоби рух по обох сторонах не був спинюваний. — А арт. 9 Росия відступає часть Сахалїну аж по 50 степень північної ширини. Установляє ся свобідну плавбу в проливі Ляперуз і в проливі Татарскім. — Арт. 10 вичисляє права російских кольонїстів на Сахалїні,. котрі задержать свою народність. Япанія може однак заточників видаляти зі своєї посїлости. — Арт. 11 признає Япанії право ловлї риб. — А арт. 12 заявляють Росия і Япанія, що відновлять угоду торговельну на основі найбільшої догідности. — Арт. 13 дотикає плїнників і заплати фактичних коштів їх удержаня. — Арт. 14 постановляє, що договір буде списаний в мовах французкій а анґлїйскій. В спорних случаях зміст француский має уважати ся за автентичний. — Після арт. 15 ратифікация має наступити в протягу 50 днів.

I. артикул додатковий каже, опорожненє Манджуриї з обох сторін мусить наступити до 18 місяців. Для стереженя лїнії зелізничої обі держави можуть поставити по 15 вояків на кільометрі. — В II. арт. додатковім сказано, що специяльна комісия має установити граничну лїнію на Сахалїні.

Новинки.

Львів, дня 6 вересня 1905.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував надзвичайного професора пастеральної теольоґії о. дра Альойзия Юґана звичайним професором того предмету в львівскім університетї. — П. Міністер просьвіти іменував заступника учителя рим.-кат. релїґії в V ґімн. у Львові о. Фр. Лїсовского дійстним учителем. — П. Міністер просьвіти іменував суплента в мужескій учительскій семинариї у Львові Льва Яворского головним учителем в женьскій учительскій семинариї у Львові. — П. Міністер рільництва іменував комісарів лїсної інспекциї II кл. Конст. Гукевича, Роберта Вільчка, Оґ. Мічку і М. Рудзиньского комісарами I кл.

— **Є. Е. п. Міністер** справ заграничних гр. Аґенор Голуховский приїхав передвчера до Львова, а переночувавши виїхав вчера рано до Янова, звідки повернув вечером до Львова.

— **П. Віцепрезидент** краєвої Ради шкільної, др. Едвин Плажек, повернув з відпустки і обняв урядоване. — П. Віцепрезидент приймає кождого дня від години 12—1 в полудне з виїмком пятниці і суботи кождого тиждня.

— **По чім пізнати фальшиві 50-коронівки?** Фальшиві банкноти 50-коронові пізнати найлекше по зміні одного самозвуку і пропущеню наголосу пад угорским словом *fötanácsos*, що означує ґенерального радника (титул по однім з трех підписів). Замість того слова після наведеної правописи зробили фальшівники похибку і виписали *fotonacsos*. Отже осторожно перед тими фальсифікатами.

— **Іспит зрілости** (цїлий і повторний з одного предмету) розпочинає ся в ц. к. академічній ґімназиї у Львові дня 18 вересня с. р. о год. 8 рано. Письменний іспит зачне ся в понедїлок дня 11 вересня. Абітурієнти мають зголосити ся до іспиту найпізнїйше дня 10 вересня о год. 10 перед полуднем в канцеляриї дирекциї.

— **Холера в Галичинї** ширить ся, як вказують єї жертви. Доси занедужало на сю пошесть 7 осіб. Дня 2 с. м. занедужав в Гродзіску, ланцутского повіта, один сплавник, що повернув Вислою недавно з Торуня. Рівночасно занедужав в Падві народ., мелецкого повіта, жандарм, заразивши ся від сусїдного дому, де був перший случай холери.

— **З Рави рускої** пишуть нам: П. Іларий Козак, тенор опери віденьскої, зволив ласкаво приняти участь в концерті, котрий відбуде ся в недїлю дня 17 т. м. на дохід будови (властиво докінченє) селяньскої бурси в Раві рускій. В проґраму сего концерту входять найновійші продукциї музикально-вокальні на фортепян, орхестру і хори мішаний і мужеский. По концерті відбудуть ся комерс і танцї. — За комітет будівельний тов-а Руский Народний Дім в Раві рускій. — *Е Горницкий, Дродзевич, Терлецкий, Вахалович, Сїдельник.*

— **Звірска мати.** З Переворска пишуть, що в громадї Ґженска, тамошнього повіта, убила дня 28 серпня с. р. 18-лїтна сїльска дївчина, Софія Круна, свою новороджену дитину. Жандармерия арештувала убийницю і відставила до слїдчої вязниці пов тового суду в Переворску.

— **Зміна власности.** Село Корсів, в повітї брідскім, купив від п. Городиньского за 1,400.000 корон властитель Бродів А. Шмідт.

— **Страшна пригода** лучила ся в недїлю в родинї кн. Володислава Саніґи. Сїмнайцятьлїтний син его Йосиф, ученик реальної школи, чистив по полудни револьвер і так неосторожно поводив ся з ним, що револьвер вистрілив, а набій тяжко ранив хлопця в груди. Ординуючий лїкар др. Сербеньский заявив, що стан раненого есть дуже поважний, але не безнадїйний.

— **Самоубийство.** В Тернополи повісив ся в недїлю вечером старший зелїзничий кондуктор Цїмергакель. Небіщик був до недавна стационований в Ярославі, звідки по причинї якоїсь службової провини перенесли его до Тернополя. Сильно задовжений, найшов ся на першого с. м. з численною родиною в невідраднім материяльнім положеню і не знаючи нїякого виходу, відобрав собі житє.

— **Дефравдация.** Доглядач доріг з Кремницяєльского пов. Ів. Радоневич, побільшав через 18 лїт свої доходи в той спосіб, що на видатки на усуване снїгу з державних доріг преліміновав для правительства річно 300—500 К, а робітникам виплачував ледви по кількадесять. Через 18 лїт Радоневич управляв також шарварками, при чім селяни під загрозою кари із сторони доглядача доріг були приневолені робити за дармо. В 1905 р. Радоневич виказав, що очищене доріг коштувало 489 К, а на дїлї виплатив селянам лише 115 К. Платня Радоневича виносила ледви 80 К місячно, а все-ж таки скромний той функционар зібрав собі капітал в сумі 28.000 К, зложених в щадничій касї. Обманьства Радоневича викрила жандармерия і справою заняв ся тепер суд.

— **Розправа о убийство,** довершене в ночи на 1 липня с. р. в селї Чернієві, коло Романова відбула ся вчера перед львівскім судом присяжних. Причиною злочину була сїльска дївчина Софія Скрабарска. Она удержувала любовні зносини рівночасно з двома паробками, Гриньком Луциком і Станиславом Цираком, але один о другім нїчого не знав. Одної ночи в сїнях будинку фільварчного сидїв насамперед з любкою Луцик. Пізнїйше прийшов Цирак, котрий замість робити дївці закиди, що єго зраджує, чепив ся Луцика, побив его і викинув на двір. Луцик заждав на дворі і коли Цирак виходив, відвдячив ся єму в той спосіб, що грабовим патиком ударив его три рази в го-

---

вхопила палету і побігла з нею на серед комнати. Тут станула в такій позі, що й найлїпший професор малярства не уставив би єї красше. Она мала прехороші руки.

Бан намалював свій найлїпший образ: „Дївчина з тамбурином“.

Образ одержав золотий медаль на виставі. Бан став відразу тим, чим хотїв бути. Несподїваний успіх розвіяв хмари, що сповили були єго душу і в робітни заволодїло знов ясне проміне вдоволеня.

Ті двоє людий вели дивну господарку. Ліда розуміла ся на всім, але властиво не уміла нїчого добре. На примір з шитя знала хиба тілько, що потрафила пришити Банови ґузик до одїня, а єї домашне господарство полягало на тім, що бігла кождого вечера до різника або до крамаря і застелювала відтак стіл ґазетою.

Звичайно була в найлїпшім настрою. Тодї могла она наплести два міхи нїсенїтниць, або бороти ся з Баном. Однак коли попали в суперечку, що також часом лучало ся, то зуміла бути незвичайно простакувата. Нераз находила на Бана і заздрість. Коли на улици роздав ся брязкіт шаблї, Ліда в миг ока була при вікнї.

— Я так дуже люблю войско, майже так як тебе.

Одного разу відвідав Банову робітню якийсь знатний любитель штуки. Бан заклопотаний одїв ся скоро в сурдут. Ліда, що як звичайно сидїла коло стола і саме тодї краяла великим босаньским ножем редьков, баламкала дальше рівнодушно ногами і не робила собі нїчого зі знатного гостя.

Бан перебирав свої образи і люто дивив ся на дївчину.

— Будь же чемнїйша! — шепнув до неї. — То великий пан!

Чемнїйша? О, Ліда уміла і то. Она укроїла кусник редьки, встромила єї на конець ножа і подала з чемним поклоном знатному панови.

Одного дня знов прийшла до робітнї якась стара пані. З білим волосєм, хороша, з строгими чертами лиця, одїта цїлком в жалобі. В огородї ждав послугач з подорожним куфром в руцї.

З зачудованєм приглядала ся пані артистичному неладови в хатї, відтак гордо спитала Ліду:

— Я певно зблудила. Глядаю Бана, пана Бана, маляря, артиста.

— Бана нема дома. — Може вечером —

— То він тут мешкає? А ви, чого ви тут хочете?

Ліда причувала в гнївних очах старої панї ворога. Гордо підвела голову з розбурханим волосєм:

— Я дома, бо тут мешкаю.

— Ви тут мешкаєте? — спитала пані з обуренєм. — Чи ви може жінка Бана?

Дивне роз'яренє заволодїло дївчиною.

— Я більше як єго жінка. Я єго медель, єго служниця, єго опікунка, єго всьо. І звідси нїхто мене не вижене.

Пані згірдно махнула рукою; хотїла щось сказати, але надумала ся і нагле вийшла мовчки з комнати.

Дївчина-ж кинула ся на землю на модвежу шкіру і нетерпеливо дожидала Бана. Коли смеркло, заволодїло Лїдою чувство прикрої самоти, опущеня. Она була би плакала, не знаючи сама чого.

Вкінци війшов Бан до комнати. Мовчки кинув капелюх на стіл.

— Тут була моя мати — сказав по довшій хвили понурим голосом.

— І ти хочеш мене вигнати від себе? — скрикнула дївчина зриваючись на ноги.

Маляр якийсь час не відповідав нїчого.

— Ти не повинна так говорити — сказав поволи. — Я тебе не виганяю; ми були надто великими приятелями. Будемо ними й на дальше. Але знаєш, моя мати з провінциї. А до того єї правда: мушу розпочати порядне житє —

— О, мене не треба виганяти, я й сама можу відійти.

Бан ходив неспокійно по комнатї.

— Нї, Лїдо. Не говорім нинї о тім — якось то завтра зробить ся.

Гадка, що она лиш ту ніч перебуде у него, нагнала їй всю кров до голови.

Не лишила ся ні одної години довше. Позбирала свої річи і відійшла.

Цїлий єї маєток містив ся в однїв великій хустцї. Новий капелюх (перший, який в своїм житю мала на голові) завязала також в хустку. Голову обвязала легко білою хустиною.

— Вже іду —

Бан встав з свого крісла.

— Чекай, Лїдо. Ти тілько для мене зробила, тілько намучила ся коло мене — що менї було би мило відвдячити ся чимсь тобі за то. Я хотїв би, аби ти приймила щось від мене.

Він перешукав свої кишенї. Всї банкноти, які там найшов, звинув разом і втиснув Лїдї в руку.

— Будь розумна, Лїдо. Я буду гнївати ся, як не возьмеш того.

Ліда не розгнївала єго. Опустивши голову, вийшла тихо з хати з грішми в руках. Бан хотїв їй ще щось сказати, але надумав ся инакше. Коли вже так мусить бути і стало ся, то нехай же то скоро кінчить ся.

лову. Удари були так сильні, що череп Цирака пук в кількох місцях, кров залила мозок і на другий день Цирак умер. Луцик признав ся зараз до вини, а й на розправі не старав ся випиратись. Трибунал по увзглядненю лагодячих обставин засудив Луцика на три роки вязниці, заостреної постом.

— **В справі каменичних сторожів.** Франц Біма сторож дому ч. 14 Шіллерштрассе у Відни викликав нещасте на всіх своїх товаришів по мітлї в цілій Австриї. Именно Біма запізвав трамваевого кондуктора Гобеца о заплату квоти 3 К 60 сот. за 18-кратне отворене брами. Гобец не хотів заплатити і оправдував ся тим, що за отворене брами нічо властиво не належить ся, бо то, що дає ся сторожеви, не є належитостию. Впрочім хотів заплатити сторожеви по 10 сот., але той домагав ся по 20 сот., бо то принята звичаєм віденьска такса за отворене брами. Однак суд рішив, що сторожеви за отворене брами не належить ся нічо. Сторож може мати претенсию лише до властителя дому, а не до чиншівника, котрого до мешканя мусить пустити по 10 год. вечером без нїякої заплати.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць** оповіщує: Сим завідомляє ся, що попри пристанок особовий Рісна польска положений при шляху зелїзниці льокальної Львів-Клепарів-Яворів і отверти до тепер для руху особового і пакункового лиш для поїздів тоїж зелїзниці отвирає ся з днем 5 вересня с. р. пристанок тої самої назви також для руху особового і пакункового поїздів особових зелїзниці Львів-Белзець-(Томашів). Білети їзди продавати буде кондуктор при поїздї, а експедиция пакунків відбуватись буде за оплатою належитости в стациї відбираючій. Час від'їзду і приїзду поїздів затримуючих ся в згаданім пристанку оголошені суть в розкладах їзди з дня 1 мая с. р.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 5 вересня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·— до 8·10; жито 5·90 до 6·10; овес 6·60 до 6·80; ячмінь пашний 5·50 до 5·75; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 10·25 до 10·50; льнянка —·— до —·—; горох до варення 7·50 до 9·50; вика —·— до —·—; бобик —·— до —·—; гречка —·— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль за 56 кільо 80·— до 85·—; конюшина червона 50·— до 60·—; конюшина біла 50·— до 66·—; конюшина шведска —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

Телеґрами.

Відень, 6 вересня. Мінїстер скарбу именував заступника директора фабрики тютюну в Яґольниці, Володимира Левицкого, директором закупна тютюну в Борщеві.

Будапешт, 6 вересня. На новім місті відбули ся тут социялїстичні збори при дуже численній участи, як членів партиї, так і богато горожан сеї части міста, належачих до партиї независимостя. Ухвалено однодушно скликати на 10 вересня великі збори народні без ріжниці партий в користь загального права виборчого.

Льондон 6 вересня. Новий союз японьско-анґлїйский має бути сими днями підписаний.

Берлин 6 вересня. Урядово доносять, що від дня 4 до 5 с. м. в полудне було в Прусах 11 случаїв занедужаня і один случай смерти на холеру.

Гельзінґфорс 6 вересня. Минувшої ночи кинув хтось бомбу перед постерунком поліциї на улици Єрікс. Вилетїли всї шиби в сусїдних домах. Одна особа зранена. Виновник замаху втік.

Порсмес 6 вересня. Гук вистрілів з пушок в арсеналї маринарскім оповістив місту підписане російско-японьского договору, котре після урядового донесеня відбуло ся вчера о 3 год. 47 мін. Договір підписав насамперед Вітте, а відтак бар. Комура. Послїдну пів години перед підписанем заняло відчитуванє договору. По вистрілах задзвонили дзвони у всїх церквах в Порсмес, Нюкестль і Кіттері; всюди вивішено хоругви.

Маляр мав дуже неспокійну ніч. Здаєть ся, що цілком не спав. Над раном пригадав собі на матір. Встав і одів ся, аби піти до неї до гостинниці. Коли отворив двері з робітні до огорода, станув як вкопаний.

— Лїдо!

Лїда сиділа на сходах, підперши голову рукою. Сиділа скулена, в розпуці, хора і тремтїла від студени, як пташина, що запізнилась з відлетом у вирей. Єї лице було страшно бліде.

— Лїдо, Лїдо, ти-ж не сиділа тут цілу ніч?

— Я гадала, що ти мене знов закличеш. Я ждала і ждала —

Она говорила дуже тихо, а єї голос звучав так слабо, немов би добував ся з глубокої пивниці.

Бан поміг їй встати, обіймив єї і поволи увів до комнати. Єї лице дуже змінило ся за послїдну ніч. Банови видалось оно майже чужим.

— Мої річи там на сходах; внеси і їх сюди, щоби їх хто не взяв.

Що лиш було теплого в цілій хатї, то всьо поклав Бан на неї. А мимо того єї морозило. Між тим говорила она заєдно:

— Ніч була така довга! Я доси не знала, що ніч може так довго тревати —

В полудне хотїла встати, щоби приладити обід, але упала назад безсильна на постіль. Доси жалувала ся все на зимно; під вечер горіло єї чоло мов в огни, а єї очи сьвітились.

Бан день і ніч не відступав від єї ліжка. З десять разів питав він єї.

— Ти не гніваєш ся на мене, правда, Лїдо, не гніваєш ся?

— Ні — але не давай мене до шпиталю!

Шпиталя дуже боялa ся. Она знала о нїм лиш тілько, що то великий будинок, понурий і сумний, куди заносять людий живих, а виносять з него умерлих.

— Я тебе не пущу вже від себе, нїколи, нїколи! — потїшав єї Бан.

Лїда тим ущасливлена прижмурювала очи. Вскорі потім стала в горячці маячити. В єї уяві стояла перед нею гнївна, стара женщина, що хотїла єї вигнати з хати.

Часом приходила до притомности. Тоді говорила все до Бана: — Правда, що я дурна?

Раз в ночи сказала, що їй значно лїпше. Не чує нїяких болів, лиш ще трохи ослаблена. Бан відітхнув. По довгих ночах положив ся вкінци і він трохи відпочати.

Коли досьвіта збудив ся і прийшов до Лїди, лежала она непорушно з руками витягненими на покривалї. Бідна Лїда виглядала як мертва.

— Лїдо, Лїдо!

Она не рушила ся. Єї рука була зимна і закостенїла. Лїда умерла.

Маляр почув щось таке, немов тяжкий болючий удар в голову. Упав на колїна і заходячись від плачу, кликав дівчину по имени.

Коли отямив ся трохи з своєї розпуки, приглядав ся довгий час уважно лицю Лїди. Благородний, чистий спокій пробивав ся в єї чертах, на єї устах видко було тайний усьміх умерлих.

Тоді сказав Бан перший раз то, що відтак на зачудованє приятелїв часто повтаряв о тій на улици найденїй дівчині: „Она була така добра, така красна і така чиста як сьвята!“

НАДІСЛАНЕ.

Як плекати і доглядати садовину
коли хоче ся мати з неї дохід.

Підручник для властителїв садів, селян, міщан і учителїв. З 21 рисунками в текстї.

Написав **Василь Породко.**

Цїна 50 сотиків.

Можна купити в книгарнях: Тов. ім. Шевченка Ставропигійскій і у автора в Коломиї ул. Коперника ч. 24.

5 кґ. меду липового **7 К 20 с.**
5 кґ. меду питного (старого) **8 К.**

Для сїльских крамниць:

50 лїтрів вина овочевого „Елевтерия“ („Тверезість“ — підохочує, не упиває) за **25 К** (на сплату ратами)

висилає

Пчільнича спілка в Бережнаах.

Оповіщене

— Ц. к. галицке Товариство господарске, відділ Покутский в Коломиї має на складі **знамениті плуги сталеві** до ораня, нової системи, виробу **п. Плейзи.** Тії плуги суть випробовані, і приспособлені для наших селян, а на краєвих виставах кільканайцять разів преміовані срібними медалями. — Цїни плугів суть низькі і так: плуг № I з грядїлем і чепигами деревляними коштує 10 зр.; № II сильнїйший 11 зр.; № III 12 зр. Колісниця сильно окована з цілком зелїзними колесами до плуга № I 7 зр.; № II 8 зр. — разом плуг № I з колісницею 17 зр., № II 19 зр. Плуги з цілком зелїзними чепигами о 1 зр. дорожше.

Замавляти просимо під адресою: Ц. к. Товариство господарске відділ Покутский в Коломиї (Рада повітова).

Альманах „Учителя“
(збірка популярно-наукових розвідок)

видав Комітет редакцийний „Учителя“; цїна знижена з 1 К на 70 с., Львів 1904. — Дохід призначений в части на удержанє I приватної женьскої семинариї учительской. Замовляти можна в Тов. Педаґоґ. ул. Спкстуска 47. Зміст слідуючий: 1) Др. В. Левицкий: Етер космічний (ст. 1—11). — 2) Др. В. Щурат: Герберт Спенсер і єго фільософія (1—7). — 3) Др. О. Макарушка: Житє слів (1—7). — 4) Др. В. Левицкий: Про поступ фізики в послїдних часах (1—12). — 5) Др. С. Рудницкий: Лїси в господарстві природи (1—10). — 6) І. Верхратский: Рецензия руского перекладу про „Дарвінїзм“ Ферріера (1—17) [з дуже цінними замітками о рускій мові]. — 7) Др. В. Левицкий: Основні одиниці в фізиці (1—7). — 8) Др. О. Макарушка: Понятє, завданє лїтератури з поглядом на лїтературу українсько-руску (1—8). — Сї розвідки для кождого вельми інтересні та творять знаменитий субстрат для популярних викладів і відчитів.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Ц. к. управ. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

у Львові.

Филії: в Кракові, Чернівцях, Тернополи. — **Експозитури:** в Станиславові, Підволочисках, Новоселици.

КОНТОРА ВИМІНИ

купує і продає всякі вартістні папери і монети по найдокладнійшім дневнім курсі, не числячи ніякої провізиї.

Біржеві замовленя

виконує ся під найприступнійшими услівями і уділяє ся всяких інформаций що-до певної і користної

вильокациї капіталів.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані цінні папери виплачує ся без потрученя провізиї і коштів.

БЕЗПЛАТНЕ ПЕРЕГЛЯДАНЄ

чисел льосів і инших паперів підлягаючих льосованю.

ОБЕЗПЕЧЕНЄ ЛЬОСІВ

перед стратою з причини вильосованя.

Депозитовий відділ

приймає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, бере до перехованя цінні папери і уділяє на них задатки.

☛ Надто заведено на взір заграничних институций так звані

Сховкові депозити
(Safe Deposits).

За доплатою 50 до 70 К річно депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно а дискретно** може переховати своє майно або важні документи. В тім напрямі починив банк гіпотечний як найдальше ідучі заряджения.

Приписи дотично сего рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).